

Rzecznik
Finansowy

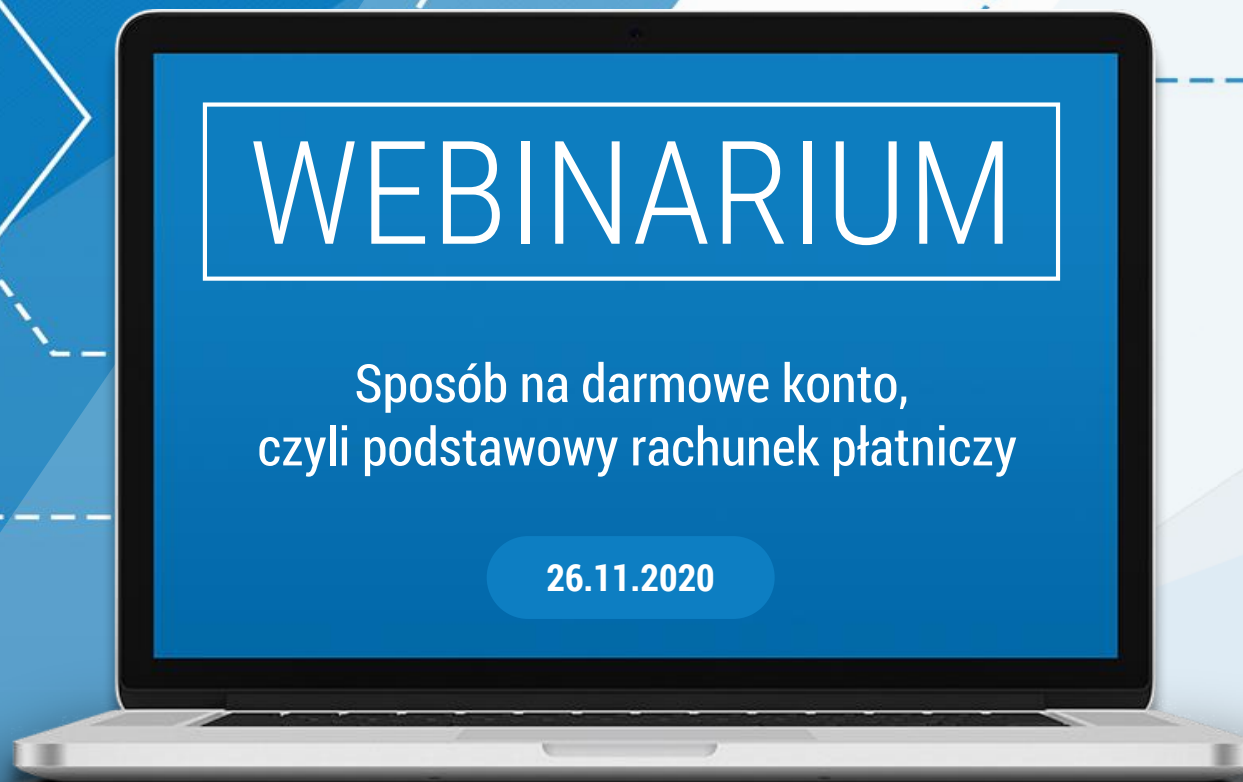
www.rf.gov.pl

WEBINARIUM

Sposób na darmowe konto,
czyli podstawowy rachunek płatniczy

26.11.2020

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

EKSPERTKA

Ewa Skibińska

BIURO RZECZNIKA FINANSOWEGO

Doktor nauk prawnych,
główna specjalistka w Wydziale Klienta
Rynku Bankowo-Kapitałowego.

O CZYM BĘDZIE TO WEBINARIUM?

- CO TO JEST PODSTAWOWY RACHUNEK PŁATNICZY?
- KTO MOŻE ZAWRZEĆ UMOWĘ PRP?
- JAK ZAWRZEĆ UMOWĘ PRP?
- NA JAKIEJ PODSTAWIE BANK MOŻE ODMÓWIĆ ZAWARCIA UMOWY PRP?
- CO POWINNA ZAWIERAĆ UMOWA PRP?
- JAKIE OPŁATY MOŻE POBIERAĆ BANK W ZWIĄZKU Z PROWADZENIEM PRP?
- JAK SKUTECZNIE WYPOWIEDZIEĆ UMOWĘ PRP?

PODSTAWOWY RACHUNEK PŁATNICZY

PODSTAWA PRAWNA

Nowelizacja ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 1997; dalej jako: UsłPłatU), która transponowała do polskiego porządku prawnego Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (PAD, Dz. U. UE L 257 z dnia 28.08.2014, str. 214).

Jakie to ma znaczenie dla interpretacji praw konsumenta?

CO TO JEST PODSTAWOWY RACHUNEK PŁATNICZY (PRP)?

Rachunek płatniczy - rachunek prowadzony dla jednego lub większej liczby użytkowników służący do wykonywania transakcji płatniczych, przy czym przez rachunek płatniczy rozumie się także rachunek bankowy oraz rachunek członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, jeżeli rachunki te służą do wykonywania transakcji płatniczych (art. 2 pkt 25 UsłPłatU).

Transakcja płatnicza - zainicjowaną przez płatnika lub odbiorcę wpłatę, transfer lub wypłatę środków pieniężnych (art. 2 pkt 29 UsłPłatU).

PODSTAWOWY RACHUNEK PŁATNICZY

PODSTAWOWE CECHY

Podstawowy Rachunek Płatniczy to rachunek płatniczy:

- PRZEZNACZONY DLA UPRAWNIONYCH KONSUMENTÓW
- O OGRANICZONEJ FUNKCJONALNOŚĆ
- ZASADNICZO NIEODPŁATNY
- OBOWIĄZEK JEGO PROWADZENIA MAJĄ NIEKTÓRE KATEGORIE DOSTAWCÓW

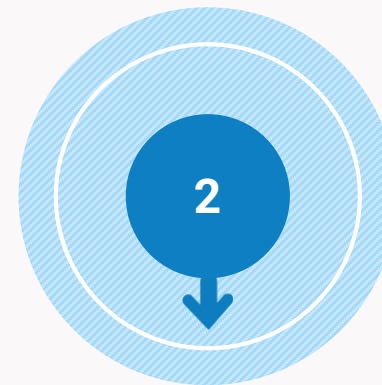
KTO MOŻE ZAWRZEĆ UMOWĘ PRP?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

KONSUMENT

DOSTAWCA

KTO MOŻE ZAWRZEĆ UMOWĘ PRP?

KONSUMENT

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

Konsument - za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 22(1) Kodeksu cywilnego).

UWAGA: wyłącznie **uprawniony konsument**, tzn. nie posiadający innego rachunku płatniczego w walucie polskiej umożliwiającego wykonywanie transakcji tak jak w ramach PRP (art. 59 ia ust. 2 UsłPłatU)

----- Weryfikacja przez Dostawcę (art. 59 ib UsłPłatU).

KTO MOŻE ZAWRZEĆ UMOWĘ PRP? DOSTAWCA

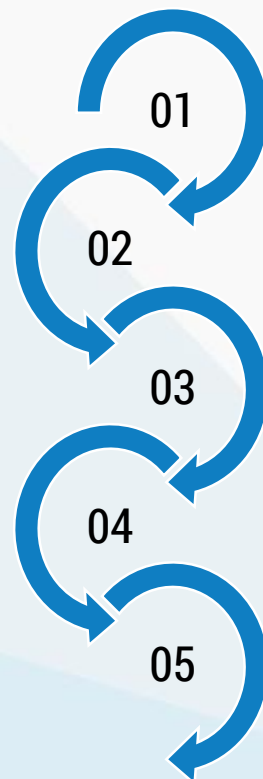
Dostawcą może być wyłącznie:

ODDZIAŁ BANKU ZAGRANICZNEGO

(jednostka organizacyjna banku zagranicznego wykonująca na terytorium Polski w jego imieniu i na jego rzecz czynności wynikające z zezwolenia udzielonego przez KNF)

ODDZIAŁ INSTYTUCJI KREDYTOWEJ

(stanowi prawnie zależną część instytucji kredytowej i które realizuje transakcje nieodłącznie związane z działalnością instytucji kredytowej)

BANK KRAJOWY

(bank mający siedzibę na terytorium RP)

INSTYTUCJA KREDYTOWA (przedsiębiorstwo, którego działalność polega na przyjmowaniu depozytów lub innych funduszy podlegających zwrotowi od klientów oraz na udzielaniu kredytów na swój własny rachunek)

SKOK w zakresie, w jakim odrębne przepisy uprawniają ją do świadczenia usług płatniczych. W przypadku SKOK obowiązek oferowania PRP dotyczy tylko członków danego SKOK, którzy spełniają warunki przynależności do kasy

JAK ZAWRZEĆ UMOWĘ PRP? OBOWIĄZKI DOSTAWCY

Dostawca powinien udostępnić na żądanie konsumenta, nieodpłatnie, informacje:

- o podstawowym rachunku płatniczym dostępnym w jego ofercie
- warunkach korzystania z tego rachunku
- opłatach z tym związanych (art. 59 ia ust. 6 UsłPłatU)

JAK ZAWRZEĆ UMOWĘ PRP?

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

Otwarcie i prowadzenie PRP - na podstawie umowy dostawcy z konsumentem

(art. 59 ic ust. 1 UsłPłatU)

Dostawca powinien udostępnić wnioski o zawarcie umowy podstawowego rachunku płatniczego w postaci papierowej w swoich placówkach, a wzór wniosku - na swojej stronie internetowej.

JAK ZAWRZEĆ UMOWĘ PRP?

Czy można ustnie żądać zawarcia umowy rachunku podstawowego, tzn. bez składania pisemnego wniosku?

Czy bank może uzależnić otwarcia PRP od zawarcia przez konsumenta innej umowy o świadczenie usług dodatkowych albo od zadeklarowania określonej kwoty wpływu środków pieniężnych na podstawowy rachunek płatniczy?

JAK ZAWRZEĆ UMOWĘ PRP?

TERMIN ZAWARCIA UMOWY

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

Termin zawarcia umowy
(art. 59 ic ust. 3 UsłPłatU)

- niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 10 dni roboczych od dnia otrzymania kompletnego (!) wniosku o zawarcie umowy podstawowego rachunku płatniczego, dostawca zawiera z konsumentem taką umowę albo informuje o odmowie jej zawarcia,
- w przypadku kompletnego (!) wniosku złożonego za pomocą środków komunikacji elektronicznej, wyznacza on konsumentowi termin, nie krótszy niż 10 dni roboczych, na podpisanie umowy w placówce dostawcy albo zawiera z konsumentem umowę za pomocą środków porozumiewania się na odległość,
- termin 10 dni roboczych liczy się odpowiednio, jeżeli zawarcie umowy podstawowego rachunku bankowego następuje na podstawie ustnego żądania, o którym mowa w ust. 1,
- w przypadku SKOK termin liczony jest od dnia potwierdzenia możliwości przystąpienia danego konsumenta do grona członków danej kasy (art. 59ic ust. 4 UsłPłatU).

ODMOWA ZAWARCIA UMOWY PRP

PRZESŁANKI ODMOWY (1/4)

1. OBLIGATORYJNA ODMOWA ZAWARCIA UMOWY:

gdy jest to uzasadnione względami ostrożnościowymi wynikającymi z podejrzenia popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny;

w przypadku SKOK jeżeli konsument składający wniosek nie jest członkiem Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej będącej tym dostawcą lub nie spełnia kryteriów uzyskania statusu członka tej kasy;

gdy dostawca posiada uprawdopodobnioną informację o udziale konsumenta w przestępstwie popełnionym z wykorzystaniem rachunku płatniczego lub uprawdopodobnioną informację, że środki, które mają być zgromadzone na rachunku, pochodzą z przestępstwa.

ODMOWA ZAWARCIA UMOWY PRP

PRZESŁANKI ODMOWY (2/4)

2. FAKULTATYWNA ODMOWA ZAWARCIA UMOWY

konsument jest stroną umowy o prowadzenie rachunku płatniczego zawartej z dostawcą w ramach działalności wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, umożliwiające wykonywanie transakcji, o których mowa w art. 59ia ust. 3 UsłPłatU;

dane identyfikacyjne konsumenta są zgodne z danymi osób znajdującymi się na międzynarodowych listach sankcyjnych lub liście ostrzeżeń publicznych KNF publikowanej na podstawie art. 6b ust. 4 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym;

konsument nie posiada ważnego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość;

umowa rachunku płatniczego zawarta między tym dostawcą a konsumentem została rozwiązana ze względu na rażące naruszenie jej postanowień przez konsumenta;

ODMOWA ZAWARCIA UMOWY PRP

PRZESŁANKI ODMOWY (3/4)

2. FAKULTATYWNA ODMOWA ZAWARCIA UMOWY

konsument nie podpisał umowy w placówce dostawcy w terminie 10 dni roboczych od dnia otrzymania kompletnego wniosku o zawarcie umowy, albo w tym terminie nie zawarł umowy za pomocą środków porozumiewania się na odległość;

konsument nie przebywa legalnie na terytorium państwa członkowskiego;

konsument nie podał adresu zamieszkania lub innego adresu korespondencyjnego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

ODMOWA ZAWARCIA UMOWY PRP PRZESŁANKI ODMOWY (4/4)

W przypadkach, gdy:

- konsument nie przebywa legalnie na terytorium państwa członkowskiego
- konsument nie podał adresu zamieszkania lub innego adresu korespondencyjnego na terytorium Polski

dostawca ma obowiązek poinformować konsumenta niezwłocznie i nieodpłatnie o przyczynach odmowy zawarcia umowy.

Wyjątek:

Sytuacja, w której przekazanie konsumentowi takiej informacji zagrażałoby bezpieczeństwu narodowemu lub porządkowi publicznemu lub byłoby sprzeczne z przepisami prawa, w tym z przepisami ustawy z 16.11.2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

PODSTAWOWY RACHUNEK PŁATNICZY CO POWINNA ZAWIERAĆ UMOWA? (1/3)

Podstawowy rachunek płatniczy umożliwia wyłącznie:

- dokonywanie wpłat środków pieniężnych na rachunek;
- dokonywanie wypłat gotówki z rachunku na terytorium któregokolwiek państwa członkowskiego, w bankomacie lub w placówce dostawcy w godzinach pracy tego dostawcy lub poza nimi, lub przy użyciu terminala płatniczego, jeżeli konsument wyrazi wolę zawarcia umowy również w zakresie usługi umożliwiającej takie wypłaty;

Obowiązek zapewnienia wypłaty w placówce poza godzinami pracy dostawcy następuje wyłącznie w przypadku gdy dostawca oferuje takie usługi (art. 59 i a ust. 4 UsłPłatU).

PODSTAWOWY RACHUNEK PŁATNICZY CO POWINNA ZAWIERAĆ UMOWA? (2/3)

Podstawowy rachunek płatniczy umożliwia wyłącznie:

- wykonywanie na terytorium państw członkowskich transakcji płatniczych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 UsłPłatU*, w szczególności w urządzeniach akceptujących instrumenty płatnicze, placówce dostawcy lub za pośrednictwem środków elektronicznego dostępu do rachunku, przy czym w przypadku transakcji płatniczych wykonywanych przy użyciu karty płatniczej podstawowy rachunek płatniczy zapewnia także możliwość dokonywania transakcji płatniczych bez fizycznego wykorzystania karty oraz możliwość rozliczania przez dostawcę transakcji płatniczych wykonywanych przy użyciu karty płatniczej, powodujących przekroczenie środków zgromadzonych na rachunku, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 4 ustawy o kredycie konsumenckim.

*Wykonywanie transakcji płatniczych, w tym transfer środków pieniężnych na rachunek płatniczy u dostawcy użytkownika lub u innego dostawcy:

- a) przez wykonywanie usług polecenia zapłaty, w tym jednorazowych poleceń zapłaty,
- b) przy użyciu karty płatniczej lub podobnego instrumentu płatniczego,
- c) przez wykonywanie usług polecenia przelewu, w tym stałych zleceń.

PODSTAWOWY RACHUNEK PŁATNICZY CO POWINNA ZAWIERAĆ UMOWA? (3/3)

Czy bank powinien zapewnić jeszcze inne usługi niż te, które zostały już wymienione?

- Dostawca w ramach PRP jest zobowiązany zapewnić usługi w zakresie, w jakim świadczy takie usługi w ramach prowadzenia innych rachunków płatniczych (art. 59 ia ust. 5 UsłPłatU).
- Dostawca, zapewnia konsumentom możliwość wykonywania transakcji w ramach PRP w swoich placówkach oraz za pośrednictwem środków elektronicznego dostępu do rachunku, o ile dostawca oferuje taki dostęp.
- Dostawca nie może oferować podstawowych rachunków płatniczych, z których korzystanie odbywałoby się wyłącznie za pomocą środków elektronicznego dostępu do rachunku, chyba że dostawca oferuje wyłącznie usługi świadczone za pomocą takich środków (art. 59 ie ust. 4 UsłPłatU).

OPŁATY ZA PROWADZENIE PRP

NIEODPŁATNE TRANSAKCJE

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

ZASADA:

Dostawca prowadzi podstawowy rachunek płatniczy w zakresie krajowych transakcji płatniczych nieodpłatnie (art. 59 i ust. 1 UsłPłatU).

0 zł za prowadzenie konta	0 zł za wypłatę gotówki z bankomatu banku
0 zł za wydanie i obsługę karty	0 zł za 5 przelewów w ciągu miesiąca
0 zł za 5 wypłat gotówki z bankomatów nienależących do tego banku	

OPLĄTY ZA PROWADZENIE PRP

PŁATNE TRANSAKCJE

Dostawca może pobierać opłaty za:

- wykonanie krajowych poleceń przelewu, po wykonaniu w ciągu miesiąca 5 takich transakcji płatniczych zlecanych przez konsumenta. Opłaty te nie mogą być wyższe od opłat najczęściej stosowanych przez danego dostawcę przez ostatnie 12 miesięcy w odniesieniu do transakcji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. c, powiązanych z jakimkolwiek rachunkiem płatniczym oferowanym przez tego dostawcę;
- wykonywanie wpłat oraz wypłat gotówki, przy użyciu bankomatów lub wpłatomatów nienależących do tego dostawcy znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, po wykonaniu w ciągu miesiąca 5 takich krajowych transakcji płatniczych na rzecz konsumenta;
- wykonanie transgranicznych transakcji płatniczych.

WYPOWIEDZENIE UMOWY PRP PRZEZ KONSUMENTA

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

Konsument może wypowiedzieć umowę, która nie przewiduje okresu wypowiedzenia, w każdym czasie ze skutkiem natychmiastowym.
(art. 35 ust. 1 UsłPłatU)

Dotyczy to zarówno umowy zawartej na czas określony, jak i nieokreślony.

Jeżeli umowa przewiduje okres wypowiedzenia, to umowny okres wypowiedzenia nie może przekraczać 1 miesiąca.

WYPOWIEDZENIE UMOWY PRP PRZEZ DOSTAWCĘ

Dostawca,
może wypowiedzieć umowę
podstawowego rachunku
płatniczego gdy
(art. art. 59ig ust. 1 UsłPłatU):

Termin wypowiedzenia umowy
na czas nieoznaczony:

- ✓ powinien być określony w umowie,
- ✓ jeżeli nie został uregulowany w umowie nie może być krótszy niż 2 miesiące.

- konsument umyślnie albo w wyniku rażącego niedbalstwa wykorzystał rachunek do celów niezgodnych z prawem;
- istnieje uzasadnione podejrzenie, że środki zgromadzone na rachunku pochodzą z działalności przestępczej lub mają związek z taką działalnością;
- na rachunku nie dokonano żadnych operacji przez ponad 24 kolejne miesiące, z wyjątkiem operacji z tytułu pobierania opłat lub naliczania odsetek od zgromadzonych na rachunku środków pieniężnych;
- konsument podał nieprawdziwe informacje lub zataił prawdziwe informacje we wniosku o zawarcie umowy podstawowego rachunku płatniczego, jeżeli podanie prawdziwych informacji skutkowałoby odrzuceniem wniosku;
- konsument nie przebywa legalnie na terytorium państwa członkowskiego;
- konsument zawarł inną umowę rachunku płatniczego, który umożliwia mu wykonywanie transakcji, takich jak w ramach PRP, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

DZIĘKUJEMY PAŃSTWU ZA UDZIAŁ W NASZYM SPOTKANIU

www.rf.gov.pl

biuro@rf.gov.pl

facebook.com/RzecznikFinansowy